

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 782/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 CoE 32/2013 z 28. februára 2013, ako aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Oboer 191/2013 z 28. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len

„sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoE 32/2013 z 28. februára 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Oboer 191/2013 z 28. januára 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá *inter alia* poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere sťažovateľka poskytla dlžníkovi úver, pričom poskytnuté peňažné prostriedky jej bol dlžník povinný vrátiť podľa podmienok dohodnutých v úverovej zmluve. Na zabezpečenie úveru dlžník priamo v úverovej zmluve splnomocnil sťažovateľkou menovite uvedenú tretiu osobu (ďalej len „splnomocnenec“), ktorá v prípade, ak by dlžník svoje povinnosti z úverovej zmluvy nesplnil, mala oprávnenie podpísať v mene dlžníka notársku zápisnicu o uznaní dlhu dlžníkom, ktorá mala mať povahu exekučného titulu.

Z dôvodu, že dlžník svoj záväzok vyplývajúci mu z predmetnej úverovej zmluvy dobrovoľne neplnil, tento sa voči sťažovateľke stal splatným a v nadväznosti na uvedené sťažovateľka na základe udeleného splnomocnenia na spísanie notárskej zápisnice iniciovala začatie exekučného konania.

3. Po tom, ako príslušný okresný súd v začatom exekučnom konaní poveril sťažovateľkou zvoleného súdneho exekútora vykonaním exekučných konaní, uznesením príslušného okresného súdu bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a v celom rozsahu zastavená. Krajský súd následne po podaní odvolania zo strany sťažovateľky napadnutým uznesením sp. zn. 8 CoE 32/2013 z 28. februára 2013 potvrdil rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne a zároveň zamietol návrhy sťažovateľky na prerušenie konania. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné uznesením sp. zn. 1 Oboer 191/2013 z 28. januára 2014 odmietol, súčasne zamietol jej procesný návrh na prerušenie dovolacieho

konania a zároveň zastavil konanie o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu v časti týkajúcej sa zamietnutia jej návrhu na prerušenie konania.

4. V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľka v obsiahnej argumentácii, poukazujúc pri tom na judikatúru iných Európskych štátov (najmä Českej republiky, pozn.) namieta, že postupom a uznesením tak krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu boli porušené ňou označené základné práva a práva zaručené v ústave, dohovore a v charte, pričom k ich porušeniu malo dôjsť v dvoch rovinách, a to tým, že podľa sťažovateľky najvyšší súd ako súd poslednej inštancie, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok, nevyhovel jej návrhu na prerušenie dovolacieho konania a nepredložil Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na posúdenie prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu, či je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má spotrebiteľ možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil inú fyzickú osobu na uznanie jeho dlhu vo forme notárskej zápisnice ako exekučného titulu, ako aj týkajúcu sa výkladu čl. 47 Charty, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jej základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj k porušeniu jej práva na zákonného sudcu, za ktorého v zmysle judikatúry už aj ústavného súdu možno v prípadoch, v ktorých je nutné aplikovať aj komunitárne právo, považovať aj únievého sudcu podávajúceho výklad komunitárneho práva.

5. Okrem toho podľa sťažovateľky malo dôjsť k porušeniu jej základného práva a práva na spravodlivý proces v jeho atribúte zaručujúcom kontradiktórnosť konania tak postupom a uznesením krajského súdu, ako aj postupom a uznesením najvyššieho súdu. V tejto súvislosti sťažovateľka argumentuje nezohľadnením rozsudku Súdného dvora z 21. 2. 2013 vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai a spol. sp. zn. C-472/11, z ktorého má vyplývať, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval *ex offico* nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodiť dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená, avšak zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania *ex offico* nekalú povahu

zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy. Podľa sťažovateľky totiž tieto závery pôsobia „... *ex tunc minimálne k 1.12.2009 (Charta sa stala súčasťou medzinárodnej zmluvy a nadobudla právnu záväznosť) a 1.5.2004 (účinnosť smernice 93/13/ES pre SR)*“. V tejto súvislosti sťažovateľka v sťažnostiach tiež uviedla: „*Tak Krajský súd v Žiline ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky tým, že neupozornili povinného na neprijateľnú podmienku, v dôsledku toho ukrátili sťažovateľa o reálnu možnosť domáhať sa tohto, aby oba súdy zohľadnili nesúhlas povinného s neprijateľnosťou podmienky tak, že by ponechali rozhodcovský nález ako platný exekučný titul.*“

6. Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom konštatoval, že napádaným postupom a uznesením krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených základných práv a práv zaručených v ústave, dohovore a v charte, aby tieto uznesenia zrušil a veci vrátil krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie, aby jej priznal finančné zadost'učinenie v sume 500 €, a napokon, aby jej priznal úhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti zistil, že argumenty sťažovateľky sú v podstate totožné s jej argumentmi, ktoré použila v stovkách iných sťažností, ktoré už riešil ústavný súd tak, že ich vo vzťahu k uzneseniam krajských súdov, ako i najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnené. Sťažovateľka označila len iné konanie tak krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu, postupom ktorých malo dôjsť k porušeniu ňou označených práv. Zo skoro totožnej argumentácie sťažovateľky uvedenej v jej sťažnosti možno vyvodiť, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského a najvyššieho súdu obsahovalo, čo sa týka skutkových zistení a právneho posúdenia veci krajským súdom a najvyšším súdom, obdobné závery ako vo veciach, ktoré už boli ústavným súdom preskúmané a rozhodnuté.

10. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach podrobne analyzoval dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažností sťažovateľky, v ktorých vyslovil, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania, a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj na účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť podľa § 57 ods. 2 zákona Národnej rady č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. V tejto súvislosti na podporu svojej argumentácie poukázal na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá je sťažovateľke známa aj z napádaných rozhodnutí krajského súdu v obdobných právnych veciach (napr. R 56/1995, R 58/1997, R 70/1998 a R 72/1998 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

11. V nadväznosti na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na jeho konštantnú rozhodovaciu prax, v zmysle ktorej skutočnosť, že najvyšší súd sa k sťažovateľkou až pred ústavným súdom, tvrdeným skutočnostiam týkajúcim sa postupu krajského súdu nevyjadril, bez ďalšieho neznamená, že by tým najvyšší súd v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho konania neaplikoval judikatúru Súdneho dvora, na ktorú poukazuje sťažovateľka, a neznamená to ani to, že by ju najvyšší súd nezohľadnil. Práve naopak, najvyšší súd ako súd dovolací iba v sťažovateľkou tvrdenej skutočnosti nevzhladol dôvod dovolania podľa § 237 OSP, a preto sa k nej vo svojich uzneseniach ani nevyjadroval, keďže v dovolacích konaniach ju samotná sťažovateľka neuvádzala. Pre ústavnú udržateľnosť napádaného postupu a uznesenia postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (v posudzovanom prípade v konaní na oboch stupňoch). Presadzovanie názoru, že na každom jednom stupni súdnictva musí byť uvedená zásada dodržaná bez výnimky, by podľa názoru ústavného súdu odvolaciu súdu v zásade prisúdilo len funkciu akéhosi kasačného orgánu, bez reálnej možnosti konvalidovať prípadné procesné nedostatky vlastným postupom.

12. Ústavný súd rovnako vyjadril názor, že nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu (II. ÚS 129/2010). Ústavný súd nie je ďalšou odvolacou inšinciou v otázke rozhodnutia všeobecného súdu o (ne)predložení prejudiciálnej otázky (k tomu pozri aj body 19 a 20 uznesenia Spolkového ústavného súdu BVerfG sp. zn. 2 BvR 2419/06 zo 6. mája 2008) a ani v otázke nesprávnej aplikácie práva Európskej únie. V tejto súvislosti ústavný súd už neraz sťažovateľke zdôraznil, že je vecou vnútroštátneho (všeobecného) súdu, ktorý vo veci koná a ktorý nesie zodpovednosť za rozhodnutie vo veci samej, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozhodnutia Súdneho dvora o prejudiciálnej otázke, relevantnosť otázok, ktoré Súdnemu dvoru položí (napr. IV. ÚS 206/08, II. ÚS 129/2010, II. ÚS 163/2010), ako aj to, či sú splnené predpoklady, za ktorých vnútroštátny súd konajúci o veci nemá povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (m. m. IV. ÚS 108/2010).

13. Vzhľadom na totožnosť tak v osobe sťažovateľky, ako aj totožnosť v použitej právnej argumentácii a skutkových okolnostiach, ktoré boli podstatné pre ustálenie záverov všeobecných súdov aj vo veľkom množstve prípadov predošlých (a tiež posudzovaných ústavným súdom, pozn.) ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľke sú nepochybne známe dôvody odmietnutia sťažností v obdobných prípadoch, ako aj vyslovený právny názor ústavného súdu na danú právnu problematiku. A keďže v rozsahu použitej zásadnej argumentácie sťažovateľky k namietanému uzneseniu krajského súdu, ako i najvyššieho súdu sa táto nemení, nie je potrebné uvádzať tie isté dôvody odmietnutia, ako to je aj v prípade týchto sťažností. Vzhľadom na uvedené sa preto ústavný súd plne stotožňuje s dôvodmi svojich predchádzajúcich rozhodnutí (napr. sp. zn. I. ÚS 67/2014 z 5. marca 2014, sp. zn. I. ÚS 143/2014 z 26. marca 2014, sp. zn. I. ÚS 330/2014 z 2. júla 2014, sp. zn. I. ÚS 331/2014 z 2. júla 2014, sp. zn. I. ÚS 332/2014 z 2. júla 2014, sp. zn. I. ÚS 437/2014 z 13. augusta 2014, sp. zn. I. ÚS 510/2014 z 10. septembra 2014, sp. zn. I. ÚS 511/2014 z 10. septembra 2014, sp. zn. III. ÚS 382/2014 z 17. júna 2014, sp. zn. IV. ÚS 307/2014 z 23. mája 2014 a sp. zn. IV. ÚS 377/2014 z 1. júla 2014), ktoré skončili odmietnutím rovnakých, resp. podobných sťažností sťažovateľky z dôvodov tam uvedených. Ústavný súd v posudzovaných prípadoch nemá dôvod meniť svoje už ustálené právne názory, a preto v podrobnostiach odkazuje na už citované svoje skoršie rozhodnutia, v dôsledku čoho pristúpil k odmietnutiu týchto sťažností z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Ústavný súd zároveň zvyrazňuje, že nemohol prehliadnúť predovšetkým „hmotnoprávne“ aspekty tvoriace nosné dôvody podaných súdnych žalôb v konaní pred všeobecnými (exekučnými) súdmi v kontexte s už právoplatnými rozhodnutiami súdov (všeobecných i ústavného), ktoré sa týkali množstva podobných prípadov súvisiacich s tým istým účastníkom, a to spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Tieto sú pre všetkých zainteresovaných už notoriou, preto nie je potrebná ich konkretizácia. Vzhľadom na tieto skutočnosti vyvstáva aj otázka, aký význam a efektivitu má pre sťažovateľku tento postup, keďže aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nie je nevyhnutné ako predpoklad možnosti obrátiť sa na tento medzinárodný súdny orgán vyčerpať právny

prostriedok nápravy na národnej úrovni, pokiaľ sa javí z materiálneho hľadiska v obdobných prípadoch ako neefektívny.

15. V závere ústavný súd poznamenáva, že právny zástupca sťažovateľky aj takýmto spôsobom zahlcuje ústavný súd podaniami, o ktorých je/musí si byť už dopredu vedomý, že nebudú v konaní pred ústavným súdom vzhľadom na rovnaký spôsob ich vybavenia v predošlom období úspešné, a ktorých spracovanie z hľadiska časového a kapacitného bráni ústavnému súdu venovať sa tým veciam, ktoré si zasluhujú pozornosť, dokonca i jeho zásah. Takýto postup advokátskej kancelárie ústavný súd vníma len ako snahu o získanie materiálnych prostriedkov (odmeny) bez ohľadu na to, či taký postup zákon umožňuje, a je to porušením buď zákonných, alebo etických povinností advokáta.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2014